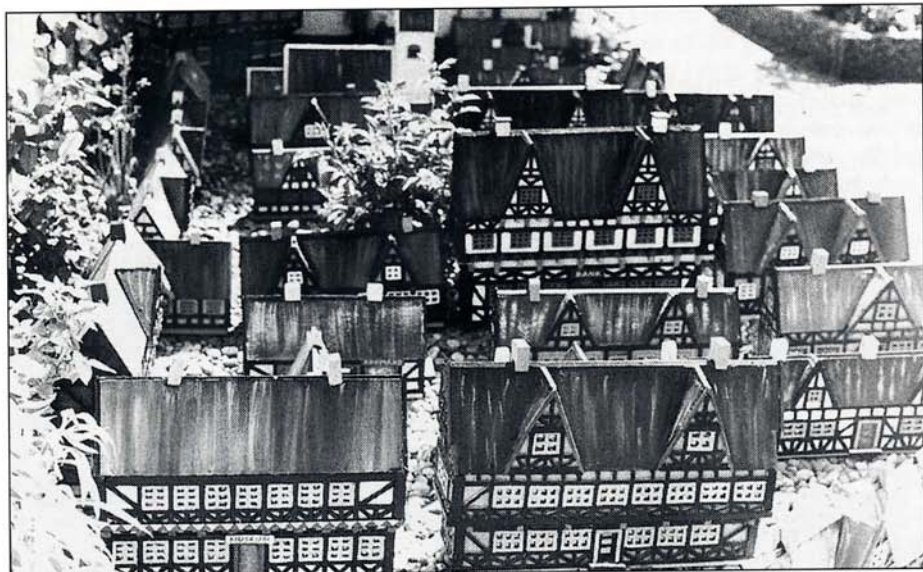

KREJL

LOKALHISTORISK TIDSSKRIFT FOR LØGSTØR OG OMEGN
16. ÅRGANG NR. 2 NOVEMBER 1996

INDHOLD:

Julekonkurrence	s.17, 32
Kommentar	s.18
Mændene med sangerindeøjnene. Af Johs. Sørensen	s.19
Vesterbro eller Torvegade. Af N.H.L. ...	s.22
Erindringer vedr. Seminarietiden 1861-64. af N.C. Pedersen	s.28

KREJL udkommer med 4 numre om året, ca september – november
februar og april. Omfang 16 sider pr. nummer.

Redaktion: N.H.Lindhard

Ekspedition: Balles boghandel, Østerbrogade, 9670 Løgstør.

Telefon 98-67-15-66 Postgiro 150 4746

Årsabonnement: 65 kr.

ISSN 0107-6701 Tryk: Løgstør Bogtrykkeri.

Nå, nu skal vi
til det igen.

Jo, altså julekon-
kurrencen.

Det er 14. gang.

Naturligvis!

Ja, det kunne du
li' at vide.

Hva' skal vi?

Nåh, den.

Tror du folk
gider mere?

Hvaffor no'en
billeder skal
vi ta' denne
gang?

God fornøjelse med julekonkurrencen og den flotte præmie, men glem ikke at læse artiklerne inde i bladet. Der er guf for nostalgikere. Løsninger til konkurrencen skal gerne være hos Balle inden jul.

MÆNDENE MED SANGERNIDEØJTE

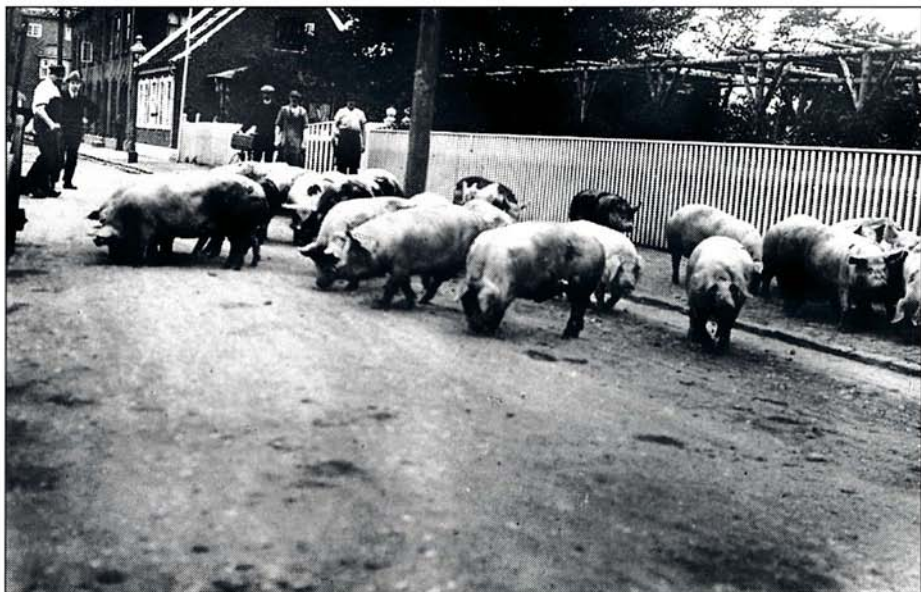
Tiden, jeg her vil beskrive, ligger tilbage til omkring 1934. Det var dengang, der var gang i arbejdet på havnen. Der var f.eks. fast ruteforbindelse pr. damper til København hver uge. Der kom gødning pr. skib til både købmand Møller, købmand Th. Lund Salvesen og købmand H.P.Nielsen.

H.P.N.s forretning lå dengang i Skolegade på hjørnet af Skolegade og Hjortens Gyde. Skolegade hedder i dag Købmagergade. Der kom kul til købmand Jacob Møller, og der kom træ pr. skib til både Løgstør Savskæleri og tømmerhandler Kold. Der stod store tømmerstabler på havnen, der kom sågar levende svin sej-lende til Løgstør Svineslagteri.

De kom med aggersundfærgen fra Han-

herred, de gik på færgens åbne dæk, og når der kom sådan en ladning, skulle hele staben af slagteriarbejdere ned for at hente dem. Der var dengang en sti bagom posthuset, her blev svinene drevet gennem, op forbi stationen og så ind på slagteriet.

Der var altid folk på havnen, når der ankom skib med kul til gasværket, det var købmand Jacob Møller, der stod for im-porten, men kullene blev losset direkte på lastbiler og kørt til det gamle kulhus, det kulhus som netop i dette år er blevet ned-revet. Man siger det gamle kulhus, men det er nu kun det halve af det, der er gammelt, idet der omkring 1938, vil jeg tro, blev bygget en side til dette hus, som jo så er den nye del af samme.

Svin, der er kommet med Aggersundfærgen, i Jernbanegade på vej mod slagteriet.

Men det jeg vil fortælle om er en oplevelse fra omkring 1934-35. Der kom en damper fra Tyskland med gasværkskul, det var før der var noget, der hed kulkranen i Løgstør. Alle byens havnearbejdere mødte så op for om muligt at få et job med at losse damperen.

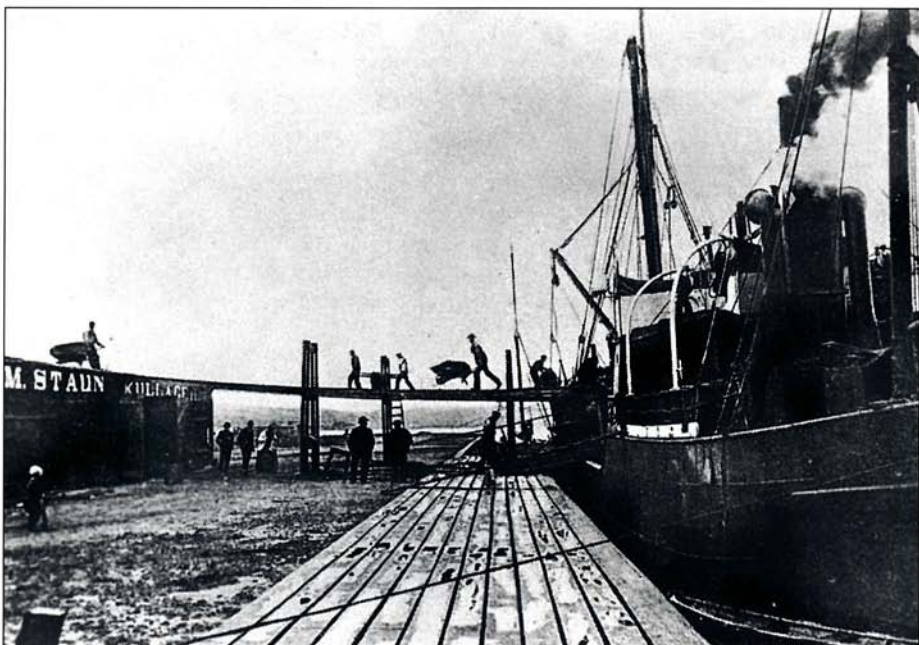
Det var nemlig en god tjans, men det var også et hårdt arbejde; der var jo ikke de hjælpemidler til et sådant stykke arbejde, som man har i dag, og der blev ikke foretaget de sikkerhedsforanstaltninger, der kræves i dag.

Der blev lavet et stillads på kajkanten helt ud mod damperen. Det hed stillingen. På damperen blev der sat en bom skråt ud

fra masten, det var det, der hed en lossebom.

I øverste ende af lossebommen blev der anbragt en talje, hvor igennem der gik en wire, som så var forbundet med damperens spil i den ene ende, og i den anden ende anbragte man så en lossetønde, der kunne hejses ned i lasten. Denne tønde var til, (ved hjælp af en såkaldt anhuggerkrog,) at skifte, således at man kunne bruge to lossetønder.

Medens den ene var oppe for at blive tømt, blev den anden fyldt i lasten. Der var så to mand til at fylde kul i lossetønden, dels med store skovle og dels med håndkraft.

Vi har ikke et billede af kulloosning uden kran i Løgstør, men billedet fra Nibe giver situationen ganske godt, bortset fra at kullene køres direkte til lager.

Der var nemlig ind imellem så store kulstykker (stykker på størrelse med mellemstore kampesten) at det ikke kunne skovles op. Når tønden så var fuld, var det anhuggeren, der satte krognen på og gav tegn til manden ved spillet om at hejses op på stillingen.

Det var ikke altid rart at stå på anhuggerens plads. Der skete jo somme tider, at der var et stykke kul, der skred af tønden og røg tilbage i lasten, og så var det jo med ikke at stå der hvor det faldt, men var der noget der så ud til at kunne falde af, var det jo anhuggeren, der skulle rage det af, inden han satte krognen på.

Manden på stillingen havde også en ret udsat post. Der var jo ikke noget gelænder eller rækværk hverken til siderne eller ud mod damperen og der var dybt ned til lasten, så når han skulle trække bommen med tønden ind over stillingen, skulle han være meget varsom for ikke at smutte ud over kanten. Han skulle så tippe tønden, så kullene røg ned af en sliske og ned på den lastbil, der holdt der.

Der var i reglen 3 lastbiler til at transportere kullene ud til gasværket. De to af dem var Jacob Møllers egne, og de blev kørt af de to faste chauffører. Det var brødrene Karl og Otto Kaagaard Nielsen. Den tredje var så en lejet vognmand.

(Jeg vil lige i denne parentes bemærke, at da tiden udviklede sig således, at olien fortrængte det faste brændsel, var der ikke mere brug for Møllers faste chauffører, så de måtte skaffe sig andet erhverv. Otto Kaagaard Nielsen slog sig på muslingefi-

skeri og omkom ved et forlis, og han er altså en af de fire, der æres med mindestenen ud for Vesterhavn.)

Vi var så kommet dertil, hvor lastbilen var læsset, og så kørte den langs kanalen ud til gasværket. Her stod der så folk til at læsse ind i kulhuset, og inde i kulhuset stod der så folk til at lempe det videre, så der kunne blive plads til hele lasten i kulhuset.

Når lastbilerne skulle runde svinget ude ved kanalbroen skete der så det, at der var så højt læs på, at der til tider røg et par stykker kul af i svinget. Så var det jo med at være

vaks; vi var gerne et par drenge, der stod der hver med en sæk og en trillebør, og så samlede vi kul. Det var fint brændsel til at fyre op under grubekedelen med, når der skulle vaskes storvask.

Når folkene var færdig med at losse damperen, og de havde fået deres akkord udbetalt, så stod de jo der så sorte som negere, og så skulle de hjem og vaskes. En havnearbejder på den tid havde skam ikke moderne badeværelse, så det var noget med et vaskefad i køkkenet og så en etagevask, så det var så som så med at blive ordentlig ren.

Om de så var aldrig så hygiejniske, så var det umuligt at vaske kulstøvet helt af omkring øjnene, og dagen efter kunne man kende dem på den sorte rand omkring øjnene, som blev kaldt for "sangerindeøjne".

Løgstør, den 10. sept. 1996
Johs. Sørensen.

VESTERBRO ELLER TORVEGADE

På det ældste kort fra 1818 er der ingen gadenavne, men Vesterbro er tydeligt aftegnet. Navnene Vesterbro og Østerbro stammer fra det åløb gennem byen, som stadig findes fra Skoleengen og østpå. Nu er det rørlagt, men dengang var det åbent og dannede en sø lige, hvor gaden delte sig.

Kortet fra 1818

Gaden sydfra hed Søndergade op til søen, og åen skulle passeres over et vadested med en bro eller spang til de gående. Herfra hed det Vester- og Østerbro. Der var kun een bygning i hele Vesterbro, nemlig lige, hvor ga-

derne delte sig, og hvor manufakturhandler Ad. Aistrup i 1891 byggede sit store hus.

Et stykke op ad gaden blev apoteket bygget i 1832, og på den anden side kom flere lave bygninger til håndværkere og småhandlende.

Kortet fra c. 1868.

Længere ude, hvor gaden blev til et trekantet torv, byggede bødker Piselhøj i 1857 den store bygning, som kom til at rumme posthus og købmand, og fra 1870 Løgstør Skole. Den lå på et hjørne, hvor senere Fredensgade opstod, og

på det andet hjørne byggede murem.
K.C. Knudsen et hus i 1864.

Mellem Knudsen og Østerbro boede i 1864 skomager V. Lorentzen, buntmager Christensen, sadelmager Møller og drejerm. Christensen. I 1860 havde blikkenslager Carl K. Larsen etableret sig på hjørnet. Det var ham, der fremstillede byens første gadelygter til petroleum i 1875. Han blev i 1910 efterfulgt af Lorentz Larsen, som ikke var i familie. Larsen overtog senere drejer Christensens hjørnebutik.

På den anden side efter apoteket boede bl.a. snedker Støckel, skipper Chr. Jensen og skomager Svendsen.

På hjørnet i K.C. Knudsens ejendom flyttede manufakturhandler Ad. Aistrup ind i 1865 og fik snart så god en forretning, at han flyttede hen på hjørnet af Østerbro omkring 1875.

I 1879 etablerede kommunen en vandledning fra kilden i Anlæget til skolen. I betragtning af, at kilden kom fra den samme å, som løb tæt forbi skolen, kan

Vesterbro sidst i 1860-erne. I baggrund huset med posthus og købmand. Aistrup boede på det modsatte hjørne. Skærsliberen med prærievogn, trukket af tre hunde, var et medlem af cirkusslægten Mundeling.

Ved siden af havde manufakturhandler Niels Andersen startet forretning i 1880. Han blev efterfulgt af bl.a. Rom Andersen.

det nok siges, at man gik over åen efter vand!

Også i 1879 begyndte bagermester P.C. Thorstensen for enden af torvet, og han

fik snart en blomstrende forretning. På østsiden var urmager J.P. Mortensen flyttet ind ca. 1870. Han blev efterfulgt af J.P.H. Mortensen, som flyttede til Østerbrogade og solgte til N.M. Clemmensen. Ved siden af boede togfører Ramskjær.

I 1884 fik skomager Svendsen tilladelse til at oprette et garveri i sin gård på torvet. Han blev så i stand til at garve sit eget læder til fodtøjet.

Da der blev opsat gadeskilte i 1893, benyttede byen lejligheden til at ændre nogle gadenavne: Lars' Gyde blev til Strandstræde, Fogedgade til Tværgade og Vesterbro til Torvegade.

Apoteket blev selvstændigt, da bestyreren C.V.O.C. Andersen købte det af Nibe Apotek.

Også i 1893 etablerede snedker Carl M. Philipsen et "Møbel- og Ligkistemagasin" i et lille hus ved siden af apoteket, som var blevet udvidet i 1891. Philipsen byggede i 1909 den store ejendom, som nabo til Aistrups, der var fra 1891, så nu blev der en flot facaderække langs Torvegades nordside.

Philipsen blev formand for fagforeningen, vurderingsmand og brandinspektør.

Ovenpå sadelmager Møller, som var

Torvegade ca. 1892. Apoteket er udvidet og Aistrups hus bygget, begge 1891, men snedker Philipsen er ikke flyttet ind i det bageste lave hus. Han etablerede sig i 1893.

der i tre generationer, blev der lavet fotoatelier. Den første fotograf hed N. Petersen, han var der omkring 1890. Så fulgte i hurtigt tempo frk. Sloth, S. Sørensen, Birgitte Laasby, der står som bestyrer for Chr. M. Petersen, Fjerritslev. De to sidste var Kirstine Digmann 1912-15, og Helmer Lund 1915-16. Det var syv fotografer på 25 år, og så var det slut. Mange af dem flyttede til andre byer, så indtjeningen har nok været for lille.

Bentzon. Han blev i 1894 efterfulgt af vandbygningsingeniør Edv. Ishøy, som boede der til 1906, og derefter til 1910 var det Hans Lauridsen. Han blev forflyttet til Esbjerg, hvor han døde et halvt år efter. Omkring første verdenskrig havde tandlæge Høegh klinik her.

I 1904 begyndte Løgstør Bogtrykkeri ved Edv. Knudsen på torvet på hjørnet af Vægtergade. Da bogtrykkeriet flyttede, blev huset overtaget af vognmand

Torvegade set fra torvet. T.v. Overgaards "smørhus". T.h. skolen og Tommerups butik. Den toetages bagest med sadelmager Møller og fotografen, antageligt frk. Digman. ca.1912.

På hjørnet af Fredensgade begyndte købmand J. Tommerup, som endnu var der i slutningen af første verdenskrig, og på første sal var der lejet ud til forskellige ingeniører. Først i 1890-erne var det jernbaneingeniør Aage

Peter Kollerup. Familien boede her i fire generationer, indtil huset blev revet ned i 1993 til fordel for det nye rådhus.

På den anden side af torvet lå i begyndelsen af 1900-tallet "Smørhuset". Indehaveren hed Overgaard. Foruden

Sadelmager Møllers hus mens fotograf S.Sørensen hvde atelier.Ca. 1910.

kolonialvarer, solgte han også f.eks. porcelæn. Senere dukkede mejeriudsalget op med "Mælke-fru-Hansen". Manden, Jens Hansen, var vulkanisør og bedemand. Ved siden af lå fru Grøns navnkundige pensionat, hvor mange tilflyttere og enlige blev fodret af. Ægtemagen drev en marskandiserbutik.

Købmand Tommerup fik flere efterfølgere, bl.a. Refsgaard og Dolmer. Den sidste havde ikke rigtig succes, men huset gik så over i restaurationsbranchen med cafe Hjørnet, Polles bar og Blue Corner, som har bredt sig til hele huset. Det skete efter at barber Stefan-

sen var holdt op i sin høje alderdom.

Ved siden af havde slagter Petrus Pedersen og Sønner solgt forretningen i 1954 til Tage Stokholm, som fortsatte til 1977. Derefter kom broderiforretningen, som til ca. 1920 blev bestyret af buntmager Christensens enke, og senere af frk. Christiansen. Den ophørte midt i tresserne.

På den anden side af gaden var der også en broderiforretning, der hed Kirsten, i den ene ende af Philipsens ejendom. Den flyttede ned i Jernbanegade, da Herman Olesen overtog det gamle apotek, der i 1952 var flyttet om i Østerbrogade. Der havde R. Sjørring i mellemtiden haft renseri. Bygningen blev helt ukendelig, og det smukke gamle apotek forsvandt.

Længere nede på sydsiden havde Ellingsøe farvehandel. Den blev overtaget af Johs. Bertelsen, som i 70-erne solgte til N. Hammild.

Rom Andersens ekviperingshandel blev ca. 1957 overtaget af A.P. Henriksen, som blev efterfulgt af en af medarbejderne, Egon Rasmussen. Da han holdt op, overtog Hammild også den butik og byggede om.

På de to hjørner mod Østerbrogade skete der også noget. Lorents Larsens butik blev overtaget af BC-isenkram, som udvidede kraftigt, og Aistrups blev overtaget af flere manufakturhandlere efter hinanden. Nu er bygningen delt i dame- og herreforretning.

Legstor. Torvegade

Torvegade set mod Østerbrogade omkring 1. verdenskrig. I baggrunden er der åbent mellem barber "Papa" Simonsens forretning t.h. og Gustav Ibsens boghandel, der er skjult t.v.

På torvets østside blev to bygninger slået sammen til kommunalt brug. De rummede i en del år teknisk forvaltning, men er idag servicebygning for Sund By butik, hjemmehjælp, AF, jordemoder og Lokalhistorisk arkiv.

På den anden side gennemgik Piselhøjs hus en række forvandlinger til skole, Alderdomshjem, Røde Kors Hjem, igen kommunal administration, og til sidst blev det hele revet ned til fordel for et rådhus, som var færdigt i 1994.

Torvegade engang der var sne. Omkring 1910?

ERINDRINGER VEDRØRENDE SEMI- NARIETIDEN 1861-64

af Niels Chr. Pedersen.

N.C.P. læste privat til optagelsesprøven hos en ung lærer, men de tog fejl af tidspunktet for prøven og kom for sent. Han prøver igen året efter.

N.C. Pedersen

Fra 1. Maj læste jeg atter hos lærer Nielsen et Par Maaneder, indtil Optagelseseksamenen afholdtes, det var ved Midsommertid 1861; vi mødte en stor Flok Aspiranter, mer end dobbelt saa mange, som kunde optages. Ved to Aars Forberedelse var jeg ikke kommen højere i Visdommen, end at jeg sammen med flere andre kun blev optaget "paa Prøve", det vil sige, vi Prøvemennesker maatte underkaste os en Eksamen til Jul; den bestod vi forresten allesammen og fik saa derefter vore Navne indskrevne i Seminariets Aarbøger.

Min Afrejse til Ranum foregik under Livsfare. Fader havde hyret en Lystsejler i Nabobyen Lundø til at besørge mig til

Bjørnsholm, Lørdag var bestemt dertil; men det stormede, Søndag var sidste Dag før Mødetiden; tidlig Morgen var Vejret medgjørligt, og vi lettede Anker; men neppe havde vi sejlet en Timestid og var kommen igjennem Hvalpsund, førend Stormen var der igjen, en vesten Orkan, altsaa Sidevind. Fjorden der, med Himmerland paa den ene Side, Salling, Fur og Mors paa den anden, er bred og dyb nok til, at der kan rejses hushøje Bølger; vort Fartøj var en liden Baad, som Stormbygerne nu og da kastede næsten helt paa Siden; man kunde kjøbt mit Liv for en billig Penge; men Manden, Skipperen, forstod fuldkomment sine Ting, en forkert Manøvre, et Fejlgreb i Sejlsnøre og Ror, og vi havde ligget der. Kaptajnen paa en fuldrigget Fregat vilde øjeblikkelig paa en saadan Noddeskal være gaet "nedenom og hjem".

Vi valgte at naa Land snarest muligt, vort Landingssted blev Risgaard, en lille By eller Fiskerleje, hvor jeg lejede en Mand til at kjøre mig med Flyttegods til Ranum; vi naaede dertil tidligt paa Eftermiddagen, for Sejladsen i Stormen var jo gaet ret hurtigt.

Aldrig saa snart var jeg indtraadt i det Logis, jeg i Forvejen havde sikret mig, før der udbrod Ildløs i Byen, ikke langt borte. I Mangel af et ordnet Brandvæsen optraadte selve Seminarieførstanderen som

Kommandør over det tililende Mandskab, som alligevel i den vedvarende Blæst intet udrettede, Bygningen nedbrændte totalt.

Jeg havde rigtignok holdt mit Indtog i Seminariebyen under Elementernes Rasen, hvem kunde vide, om det var et godt eller daarligt Varsel.

Næste Dag begyndte det nye Skoleaar, vi blev 28 i første Klasse. I Aaret 1849 flyttedes Seminariet fra Snedsted til det mere centralt beliggende Ranum, Bygningen var altsaa temmelig ny, og for os Bønderkarle, der kun kjendte de tarvelige Almueskoler paa Landet, tog den sig helt imponerende ud; den var en enetages, teglhængt Bygning med Loftsværelser, paa Midten Gangdøren, hvor over stod med Metalbogstaver "Kongeligt Seminarium";

forneden var den delt i 6 Rum foruden Plads til Loftstrappen, i Midten en rummelig Gang og lige overfor Bibliothek, der tillige var Lærerværelse, til venstre for disse to Rum to Klasseværelser og til højre et Klasseværelse og Orgelstuen, som den kaldtes. Paa Loftet et Kvistværelse, hvori naturhistorisk Samling og physiske Apparater havde faaet Plads, endvidere fandtes fire aflange Værelser, 2 i hver Gavleende, oprindelig Boliger for to Lærere, siden fri Logier for otte fattige Elever.

En fri aaben Plads, begrænset af Præstegaarden, Seminariet, Gymnastikhus og en Landevej tog sig smukt ud; et Anlæg manglede (er kommen siden), men erstattedes ved, at Eleverne havde fri Adgang til Præstegaardens Have.

Seminariets Lærere: Historikeren Fabri

Ranums ældste seminarium

cius var, som nævnt, Forstander og naturligvis Historielærer, tillige Sognepræst for Bjørnsholm-Malle Menigheder; han har skrevet "Lærebog i Danmarks, Norges og Sverrigs Historie" og sin store "Illustreret Danmarkshistorie for Folket"; han var en overordentlig kundskabsrig Mand, udrettede alligevel intet eller ubetydeligt som Lærer, da han sjælden mødte i Klassen før i Slutningen af sin Time, var vist ogsaa upraktisk som Forstander; han søgte efter Opfordring eller Ordre derfra og kom som Præst til Drejø ved Fyen, underligt at begrave sine Kundskaber der!

De øvrige var alle dygtige og pligtopfyldende, Kand. theol. Wulf var Lærer i Religion og Dansk, Kand. polyt. Jensen i Matematik, Fysik, Naturhistorie, Botanik og Tegning, (NB! han var ikke polyt. men theol.), Seminarist Petersen i Skjønkrivning, Regning, Geografi og Pædagogik, Hansen i Sang og Musik, (jfr. Gamle Andersen, se KREJL, 8. årg. 39, 56), Sergeant Nielsen fra 1. Infant. Bataill. i Gymnastik.

Fabricius, Jensen og Hansen var dengang gamle Pebersvende, giftede sig siden alle tre. Petersen var mest afholdt af Eleverne, et klogt Hoved, i mange Tilfælde en god Raadgiver, ogsaa for Egnens Befolkning, (Niels Petersen blev senere sognerådsformand), Hansen (hi hi hi!) besad ualmindelig Dygtighed i sit Fag, særlig i Violinmusik, men var en sølle Pedant, uden Almenoplysning, Gjenstand for Elevernes Grin og Haan, en tarvelig Representant i Lærerpersonalet.

De første Elever, som frekventerede Ranum Sem. havde haft det daarligt nok med Hensyn til Kost og Logis, Vadsk og Rengjøring hos den temmelig ukultiverede Befolkning, som uforberedt skulde modtage en saa fin Indkvartering; Stadsestuen blev som oftest omlavet til to Seminarist.-

Værelser, man indrettede et Kammer i et Udhus, eller opførte ny Bygninger med Lejligheder:

i min Tid var indvandret fremmede, som drev Forretning med Pensionat, Vadskeri, Udleje af Værelser, Bageri, endogsaa en Smugkro, som siden er blevet rigtig Kro, manglede ikke.

Vi var med faa Undtagelser 2 om et Værelse og sov 2 i samme Seng, derved slap vi med den halve Udgift til Husleje, Ildebrændsel, Belysning og Rengøring. Vi spiste i Reglen hos Husværten, og den almindeligste aarlige Pris for en Mand for hele Opholdet var omkring ved 120 Rgd = 240 Kr.; vi holdt vor egen Belysning og pudse selv vort Fodtøj; vi brugte til Belysning Raaolie i de dertil egnede Lamper, som lyste omtrent lige saa godt som Petroleum, der forresten snart efter kom i Brug. Med Takst 120 Rgd om Aaret var det en Forudsætning, at vi rejste bort i Sommer- og Juleferien.

Om vort daglige Studium paa Sem. og hjemme er der ikke noget at fortælle; de fleste af os arbejdede flittigt; vi var ikke saa forlystelses- og nydelsessyge som Nutidens Ungdom. Vi havde dog tre Fester om Aaret: Kongens Fødselsdag (Frederik 7) 6. Oktb. var den største og skønneste; Bal hele Natten, Forstanderen og en fire á fem af de mest civiliserede Elever udgjorde Festkomiteen; unge Damer af Omegnens Honoratioere blev inviterede - den Invitation lod de sig vist ikke tilsige to Gange - vi dansede i Gymnastikhuset; Seminariets Værelser, der var ryddede for Borde og Bænke, anvendtes til Spisesale og anden selskabelig Underholdning; vi havde Løgstørs dygtigste Musik og dygtigste Restauratør. Varm Spise ud ad Aftenen med Snapse og Vin og Bordtaler, siden Punch ledsaget af Fædrelandssange og mere Tale.

Alle Seminariets Lærere deltog, derimod ikke alle Elever; de Elever, som deltog, betalte for sig selv, for Damerne og af Opmærksomhed mod Lærerne ogsaa for dem, saa det blev en dyr Omgang.

Dagen efter havde vi fri, da Lærebøgerne var alt for prosaiske lige oven paa alle de skønne Minder fra Natten. Jeg var med til disse Kongens Fødselsdagsfester alle tre Aar, ikke saa meget for Kongens Skyld, som af Danselyst, og fordi jeg erkjendte min Trang til at faa mit Bondevæsen, om muligt, noget afsløbet i Omgang med dannede Mennesker.

Skjønt vi trakterede Damerne med alle de gode Spise- og Drikkevarer, lod de næppe være med at more sig over vore mere eller mindre kejtede Manerer. Enkelte Forlovelser blev desuagtet indgaaet i Ranum paa Frederik den Syvendes Fødselsdag, det var lige saa lidt som Dansen af Hensyn til Kongen; den smukke, nedringede Dame gav sin Haand og sit Hjerte til den vorrende Lærer trods hans primitive Dannelsesstandpunkt.

Disse Sjette-Oktobre, ét Aar i Fastelavn, maaske ved en "Legestue" hjemme i Juleferien var de eneste Tider i Løbet af tre Aar, at vi unge Mennesker fik vor større eller mindre Danselyst tilfredsstillet. Man sammenligne vor Nøjsomhed i dette Stykke med de Fordringer, der stilles af Nutidens Ungdom, for hvem et Bal en Gang om Ugen Aaret rundt neppe er nok!

Det nævnte Fastelavnsbal var nær blevet skjæbnsvangert for alle Deltagerne. Vi Seminarister havde i Almindelighed ikke mindste selskabelig Omgang med Egnens Folk; alligevel lagde vi denne Gang Beslag paa dens unge Piger, som taknemmelige tog mod Indbydelsen. Det var i Krinolinernes Tid, og disse Apparater havde nu ogsaa holdt deres Indtog i Landsbyerne; men til at begynde med hjalp

Ungmøerne sig paa praktisk Maade med Tøndebaand, Spanskroksbøjler, Kotøjrer o. a., blot deres Nederdele fik et stort Omfang.

Under Dansen kom vore Skinneben stadig i ubehagelig Berøring med de interimistiske Krinoliner; men det skjæbnsvangre laa ikke deri, heller ikke i, at det var Bønderpiger i Stedet for de nedringede, men - Karlene; vi havde gjort Regning uden Vært; de mødte mandsstærke, skinsyge uden for Gymnastikhuset med Næserne klemt flade mod Vinduesruderne; vi havde forsøgt at gaa dem i Bedene, prøvet paa at berøve dem Førstefødselsretten - vi fremmede Snyltere!

Og Pigerne, hvem skulde de sympatisere med, deres egne eller de fremmede, som venskabeligt havde inviteret dem? De havde aabenbaret os Karlens Jalousi og Angrebsplaner, som de vidste Besked om; og vi havde en Holger Danske (Johansen, blev Lærer i Bjerregrav ved Randers), stor med Kæmpekræfter, heller ikke bange for at vove Trøjen, han og et Par modige Medhjælpere havde ligefrem Kamplyst, lyst til at værne om Stridens rødmossede Æbler; de havde forsynet sig med Slagvolter, som stod i en Krog nær Døren; flere Gange, naar Allarmen udenfor blev for stor, var de ude med Vaaben i Haand og drev Angriberne, hvoraf de fleste vistnok kun var store Drengene, paa Flugt; jeg er vis paa, at havde én vovet sig for nær ind paa Livet af Johansen, saa havde han slaet et Slag, der var blevet skjæbnsvangert, baade for ham selv og den trufne. Jo, Johansen var Vendelbo; og han var ikke vanslægtet fra Fædrene. Omsider fortrak Karlene og den første puniske Krig var endt. Jeg var passiv i kampen, men ikke i Dansen, som fra nu af traadtes med Ungdommens Liv og Lyst.

N.C. Pedersen

